

Datum van inontvangstneming : 17/03/2014

Zaak C-69/14

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

10 februari 2014

Verwijzende rechter:

Tribunalul Sibiu (Roemenië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

16 januari 2014

Verzoekende partij:

Dragoș Constantin Târșia

Verwerende partijen:

Statul român, prin Ministerul Finanțelor și Economiei

Serviciul public comunitar regim permise de conducere și înmatriculare a vehiculelor al județului Sibiu

(omissis)

TRIBUNALUL SIBIU

SECȚIA I CIVILĂ

BESCHIKKING

(omissis) [van] 16 januari 2014

(omissis)

Bij het Tribunalul Sibiu is een burgerlijke zaak aanhangig tussen D. C. Târșia, de indiener van een verzoek tot herziening (hierna: „verzoeker”), enerzijds, en de Statul român, reprezentat de Ministerul Finanțelor și Economiei (Roemeense Staat, vertegenwoordigd door het ministerie van Financiën en Economische Zaken), en de Serviciul public comunitar regim permise de conducere și înmatriculare a [vehiculelor al județului Sibiu] (lokale overheidsdienst – regeling

inzake rijbewijzen en de inschrijving van voertuigen van het district Sibiu), verweerders, anderzijds, over een verzoek tot terugverwijzing na vernietiging.

(omissis) [procedure]

Verzoeker preciseert zijn verzoek tot herziening op grond van artikel 21, lid 2, van Legea nr. 554/2004 (wet 554/2004) en verzoekt voorts om het Hof van Justitie van (omissis) de Europese Unie een prejudiciële vraag te stellen.

Gelet op artikel 2, lid 2, van Legea nr. 370/2009 (wet 370/2009) en op het feit dat de procedure zich in een fase bevindt waarin tegen de beslissing geen gewoon rechtsmiddel meer kan worden ingesteld, is het Tribunalul Sibiu (rechtbank te Sibiu) van oordeel dat het Hof moet worden geadieerd en derhalve wijst het verzoekers vordering om het Hof te adiëren toe en schorst het de behandeling van de zaak tot de uitspraak van het Hof.

TRIBUNALUL

INLEIDEND VERZOEKSCRIFT

Bij verzoek tot herziening van 29 september 2011 heeft verzoeker, met als tegenpartij de Statul român, reprezentat de Ministerul Finanțelor și Economie, (omissis) en de Serviciul public comunitar – regim permise de conducere și înmatriculare [a vehiculelor] al județului Sibiu, (omissis) gevraagd om burgerlijk vonnis nr. 401/2008 van het Tribunalul Sibiu volledig te herzien en opnieuw te beslissen op het beroep.

Ter ondersteuning van het verzoek is erop gewezen dat de rechter in hogere voorziening in feite [verweerders] beroep heeft toegewezen en het bestreden vonnis gedeeltelijk heeft gewijzigd, in die zin dat verzoekers vordering slechts gedeeltelijk is toegewezen en verweerder is gelast slechts het verschil tussen de heffing op de eerste inschrijving van personenauto's en het bedrag van de in O.U.G. nr. 50/2008 (noodverordening van de regering nr. 50/2008) bedoelde heffing terug te betalen.

Het Tribunalul heeft geoordeeld dat de bepalingen van O.U.G. nr. 50/2008 volgens welke het verschil tussen het door de belastingplichtige in de periode van 1 januari 2007 tot en met 30 augustus 2008 betaalde bedrag aan bijzondere heffing op personenauto's en motorvoertuigen en het bedrag dat voortvloeit uit de toepassing van de bepalingen betreffende de milieuheffing op motorvoertuigen moet worden terugbetaald via een administratieve procedure, een afwijking vormen van het beginsel dat een burgerlijke wet geen terugwerkende kracht mag hebben, doordat uitdrukkelijk is bepaald dat de bepalingen van die verordening ook van toepassing zijn op vóór de inwerkingtreding van de verordening bestaande situaties. **[OR. 2]**

Voorts heeft het Tribunalul geoordeeld dat O.U.G. nr. 50/2008 het probleem oplost van het recht op teruggaaf van de aan heffing op de eerste inschrijving betaalde bedragen.

Verzoeker stelt dat het beroep is toegewezen in strijd met het beginsel van voorrang van het gemeenschapsrecht, aangezien het Hof duidelijk heeft geoordeeld dat O.U.G. nr. 50/2008 kennelijk in strijd is met het gemeenschapsrecht.

Zo heeft het Hof in het arrest van 7 april 2011, Tatu (C-402/09, Jurispr. blz. I-2711), geoordeeld dat de invoer en het in het verkeer brengen in Roemenië van in andere lidstaten gekochte tweedehandse voertuigen worden ontmoedigd door O.U.G. nr. 50/2008 en dat artikel 110 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie aldus moet worden uitgelegd dat het eraan in de weg staat dat een lidstaat een milieuheffing op de eerste inschrijving van motorvoertuigen in deze lidstaat invoert, indien deze belastingmaatregel zo is geformuleerd dat hierdoor het in het verkeer brengen in die lidstaat van in andere lidstaten gekochte tweedehandse voertuigen wordt ontmoedigd, zonder echter de aankoop op de binnenlandse markt van even oude tweedehandse voertuigen met dezelfde slijtage te ontmoedigen.

Aangezien de rechtspraak van het Hof een bron van afgeleid gemeenschapsrecht vormt, die rechtstreeks en onmiddellijk toepasselijk is en voorrang heeft boven het nationale recht, en ook van toepassing is op reeds bestaande rechtsbetrekkingen (ex tunc, niet ex nunc), moet het verzoek tot herziening worden toegewezen.

Ingevolge beslissing nr. 1609/2010 van het grondwettelijk hof is het verzoek tot herziening op grond van schending van het beginsel van voorrang van het gemeenschapsrecht niet aan een termijn gebonden.

MEMORIE VAN ANTWOORD

Op 21 november 2011 heeft de verwerende Direcția Generală a Finanțelor Publice a Județului Sibiu (algemene directie openbare financiën van Sibiu) een memorie van antwoord ingediend waarbij zij heeft verzocht het verzoek niet-ontvankelijk te verklaren, op grond dat de artikelen 214, lid 1, en volgende van Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal (wet 571/2003 houdende het belastingwetboek; hierna: „belastingwetboek”) niet in strijd zijn met artikel 90 EG-Verdrag.

FEITEN

Op 3 mei 2007 heeft verzoeker intracommunautair een BMW-personenauto (omissis) gekocht die voordien in (omissis) Frankrijk was ingeschreven.

De Serviciul public comunitar [regim permise de conducere și înmatriculare a vehiculelor al județului] Sibiu vereiste voor de inschrijving van de personenauto in Roemenië het bewijs van de betaling van de bijzondere heffing op personenauto's, waarvan werd gesteld dat zij verschuldigd was op grond van artikel 214, leden 1 [en] 2, van het belastingwetboek en die was ingesteld bij artikel I, punt 202, [van] Legea nr. 343/2006 (wet 343/2006), zoals gewijzigd bij O.U.G. nr. 110/2006.

Verzoeker heeft dus [op] (omissis) 5 juni 2007 6 899,51 RON moeten betalen aan bijzondere heffing op die personenauto en pas nadat hij had aangetoond dat hij die heffing had betaald aan de tweede verweerder, is de personenauto op 6 juni 2007 in Roemenië ingeschreven.

Verzoeker stelt dat die twee verweerders een onverschuldigd bedrag hebben gevorderd en geïnd, en dat zij om de volgende redenen dat bedrag moeten terugbetalen.

Artikel 214, leden 1 [en] 2, van het belastingwetboek [en] artikel 7, lid 1, sub j, van O.U.G. nr. 50/2008 zijn onverenigbaar met artikel 90 EG, voor zover daarbij een discriminerende belastingmaatregel wordt vastgesteld bestaande uit veel hogere binnenlandse heffingen op producten uit andere lidstaten dan de heffingen op gelijksoortige binnenlandse producten.

In die context moet met betrekking tot de feiten in de onderhavige zaak rechtstreeks toepassing worden gegeven aan de rechtstreekse werking van de Verdragen[, het beginsel] van voorrang van het gemeenschapsrecht en de verplichting om met het gemeenschapsrecht strijdig nationaal recht buiten toepassing te laten, zoals voorgeschreven door de communautaire wetgeving en rechtspraak.

Bij burgerlijk vonnis nr. 6553/2007 heeft de Judecătoria Sibiu (rechtbank van eerste aanleg) de vordering toegewezen en verweerders gelast de heffing terug te betalen en hen verwezen in de kosten van de procedure.

In de motivering van het arrest is opgemerkt dat ingevolge het beginsel van voorrang van het gemeenschapsrecht artikel 90 EG rechtstreeks toepasselijk is; het heeft voorrang boven artikel 214, lid 1 en 2, van het belastingwetboek, dat in strijd is met het EG-Verdrag.

Tegen dat arrest heeft de verwerende Statul român prin Ministerul Finanțelor (Roemeense Staat, vertegenwoordigd door het ministerie van Financiën) beroep ingesteld. **[OR. 3]**

Het beroep is toegewezen bij beslissing nr. 401/2008 van het Tribunalul Sibiu, waarbij verweerders is gelast verzoeker slechts een deel van de betaalde heffing terug te betalen, namelijk het verschil tussen de op 5 juni 2007 betaalde bijzondere heffing op personenauto's en het bedrag dat voortvloeit uit de toepassing van

O.U.G. nr. 50/2008. In de motivering is opgemerkt dat bij die O.U.G. de milieuheffing is ingesteld waardoor het probleem van de heffingen op de eerste inschrijving is opgelost.

Tegen die beslissing is een verzoek tot herziening ingediend, dat het voorwerp van de onderhavige zaak vormt. Het verzoek tot herziening is gebaseerd op artikel 21, lid 2, van Legea nr. 554/2004 en, aangezien in het burgerlijk recht geen gelijksoortige wettelijke bepalingen bestaan, heeft verzoeker gevraagd om het Hof te adieren.

TOEPASSELIJKE BEPALINGEN

Roemeense grondwet

Artikel 148

„1. De toetreding van Roemenië tot de Verdragen tot oprichting van de Europese Unie met het oog op de overdracht van een aantal bevoegdheden aan de gemeenschapsinstellingen en de uitoefening samen met de andere lidstaten van de in die Verdragen bedoelde bevoegdheden, gebeurt bij een wet die in een gezamenlijke zitting van de Eerste en de Tweede Kamer wordt goedgekeurd met een tweederdemeerderheid van de gedeputeerden en senatoren.

2. Na de toetreding hebben de bepalingen van de Verdragen tot oprichting van de Europese Unie en de andere bindende communautaire voorschriften voorrang boven de daarmee strijdige nationale bepalingen, met inachtneming van de bepalingen van de toetredingsakte.

3. Het bepaalde in de leden 1 en 2 is van overeenkomstige toepassing op de toetreding tot de akten tot herziening van de Verdragen tot oprichting van de Europese Unie.

4. Het parlement, de president van Roemenië, de regering en de rechterlijke macht waarborgen de nakoming van de verplichtingen die uit de toetredingsakte en uit het bepaalde in lid 2 voortvloeien.”

Verdrag betreffende de Europese Unie

Artikel 6 (oud artikel 6 VEU)

„1. De Unie erkent de rechten, vrijheden en beginselen die zijn vastgesteld in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie van 7 december 2000, als aangepast op 12 december 2007 te Straatsburg, dat dezelfde juridische waarde als de Verdragen heeft.

De bepalingen van het Handvest houden geenszins een verruiming in van de bevoegdheden van de Unie zoals bepaald bij de Verdragen.

De rechten, vrijheden en beginselen van het Handvest worden uitgelegd overeenkomstig de algemene bepalingen van titel VII van het Handvest betreffende de uitlegging en toepassing ervan, waarbij de in het Handvest bedoelde toelichtingen, waarin de bronnen van deze bepalingen vermeld zijn, terdege in acht genomen worden.

2. De Unie treedt toe tot het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden. Die toetreding wijzigt de bevoegdheden van de Unie, zoals bepaald in de Verdragen, niet.

3. De grondrechten, zoals zij worden gewaarborgd door het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden en zoals zij voortvloeien uit de constitutionele tradities die de lidstaten gemeen hebben, maken als algemene beginselen deel uit van het recht van de Unie.”

[OR. 4]

Codul de procedură civilă (wetboek van burgerlijke rechtsvordering)

Artikel 322

„Een beslissing die in hoger beroep of wegens het uitblijven van hoger beroep in kracht van gewijsde is gegaan, en een beslissing ten gronde van een beroepsinstantie zijn vatbaar voor herziening in de volgende gevallen:

- 1 indien het dictum van de beslissing strijdige bepalingen bevat waaraan geen uitvoering kan worden gegeven;
- 2 indien uitspraak is gedaan over zaken die niet zijn gevorderd, indien geen uitspraak is gedaan over zaken die zijn gevorderd of indien meer is toegewezen dan is gevorderd;
- 3 indien het voorwerp van de zaak niet bestaat;
- 4 indien een rechter, getuige of deskundige die deel heeft genomen aan de procedure, definitief is veroordeeld voor een misdrijf dat verband houdt met de zaak, of indien de beslissing is gegeven op grond van een tijdens of na de procedure vals bevonden document, of indien een magistraat een tuchtsanctie is opgelegd voor de uitoefening te kwader trouw of met grove nalatigheid van zijn functie in die zaak;
- 5 indien na het geven van de beslissing bewijsstukken zijn ontdekt die door de tegenpartij zijn achtergehouden of die door omstandigheden buiten de wil van partijen niet konden worden overgelegd, of indien een rechterlijke beslissing die ten grondslag lag aan de beslissing om de herziening waarvan wordt verzocht, is vernietigd of gewijzigd;

- 6 indien de Staat of andere rechtspersonen van publiek recht of van openbaar nut, vermiste, handelingsonbekwame of onder voogdij geplaatste personen helemaal niet zijn verdedigd of zijn verdedigd met bedrog van de kant van degenen die belast waren met hun verdediging;
- 7 indien tegenstrijdige in kracht van gewijsde gegane beslissingen van rechters met dezelfde of een verschillende graad bestaan in dezelfde zaak tussen dezelfde personen met dezelfde hoedanigheid;

Deze bepalingen gelden ook wanneer de strijdige beslissingen zijn gegeven door beroepsinstanties. Indien een van die instanties het Înalta Curte de Casație și Justiție (hoge hof van cassatie en justitie) is, doet laatstgenoemde instantie uitspraak over het verzoek tot herziening.

- 8 indien de partij door omstandigheden buiten haar wil is verhinderd voor de rechter te verschijnen en de rechter hiervan kennis te geven;
- 9 indien het Europees Hof voor de rechten van de mens schending door een rechterlijke beslissing van de fundamentele rechten of vrijheden heeft vastgesteld, maar de ernstige gevolgen van die schending zich blijven voordoen en slechts door de herziening van de beslissing ongedaan kunnen worden gemaakt;
- 10 indien het grondwettelijk hof, nadat de beslissing in kracht van gewijsde is gegaan, over de in die zaak opgeworpen exceptie uitspraak heeft gedaan, waarbij het ongrondwettig heeft verklaard de wet, de verordening of een bepaling van een wet of verordening waartegen die exceptie was gericht of andere bepalingen van de bestreden handeling, die noodzakelijkerwijs en kennelijk onlosmakelijk verbonden zijn met de in de verwijzingsbeslissing vermelde bepalingen.”

Het VWEU bevat in hoofdstuk 2, „Bepalingen betreffende belastingen”, artikel 110 – (oud artikel 90 EG) dat als volgt luidt: „De lidstaten heffen op producten van de overige lidstaten, al dan niet rechtstreeks, geen hogere binnenlandse belastingen van welke aard ook dan die welke, al dan niet rechtstreeks, op gelijksoortige nationale producten worden geheven. [OR. 5]

Bovendien heffen de lidstaten op de producten van de overige lidstaten geen zodanige binnenlandse belastingen, dat daardoor andere producties zijdelings worden beschermd.”

Artikel 21, lid 2, van Legea nr. 554/2004 luidt: „Een reden tot herziening, naast die waarin de Codul de procedură civilă voorziet, zijn beslissingen die kracht van gewijsde hebben en in strijd zijn met het beginsel van voorrang van het gemeenschapsrecht zoals neergelegd in artikel 148, lid 2, juncto artikel 20, lid 2, van de Roemeense grondwet, zoals gewijzigd. Het verzoek tot herziening wordt ingediend binnen 15 dagen na de bekendmaking, die, in afwijking van het bepaalde in artikel 17, lid 3, gebeurt op naar behoren met redenen omkleed verzoek van de betrokkenen binnen 15 dagen na de uitspraak. Het verzoek tot

herziening wordt uiterlijk 60 dagen na de indiening ervan met spoed en bij voorrang behandeld.”

Bij beslissing nr. 1609/2010 van het grondwettelijk hof is lid 2, tweede zin, ongrondwettig verklaard.

Bij beslissing nr. 1039/2012 van het grondwettelijk hof is lid 2, eerste zin, ongrondwettig verklaard voor zover die bepaling aldus moet worden uitgelegd dat in kracht van gewijsde gegane beslissingen van beroepsinstanties die in strijd zijn met het beginsel van voorrang van het Unierecht niet kunnen worden herzien wanneer zij niet de zaak ten gronde betreffen.

Die wettelijke bepalingen zijn aangevoerd in de op het tijdstip van het verzoek tot herziening geldende versie.

I. Verenigbaarheid van het nationale recht met het gemeenschapsrecht

Gelet op het EG-Verdrag, de beslissingen van het Hof en het beginsel van non-discriminatie wordt verzoeker gediscrimineerd, in die zin dat in civiele zaken geen rechtsmiddel van herziening openstaat bij schending van het beginsel van voorrang van het gemeenschapsrecht, welk beginsel is te vinden in de bestuursrechtelijke procedure, met name in artikel 21, lid 2, van Legea nr. 554/2004.

Door verzoeker te zijner verdediging aangevoerde bepalingen:

- de artikelen 17, 20, 21 en 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, artikel 6 VWEU en artikel 110 VWEU;
- artikel 4, lid 3, VWEU voorziet in de positieve verplichting voor de lidstaten om alle maatregelen te treffen die geschikt zijn om de nakoming van de uit de Verdragen of uit de handelingen van de instellingen van de Unie voortvloeiende verplichtingen te verzekeren, en voorziet eveneens in de negatieve verplichting voor de lidstaten om zich te onthouden van alle maatregelen die de verwezenlijking van de doelstellingen van de Unie in gevaar kunnen brengen;
- prejudiciële beslissingen van het Hof zijn bindend voor alle nationale rechterlijke instanties; zij hebben rechtstreekse werking en terugwerkende kracht.

[III]. Derhalve stelt het Tribunalul Sibiu op grond van artikel 267 VWEU het Hof de volgende vraag:

Kunnen de artikelen 17, 20, 21 en 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, artikel 6 VEU, artikel 110 VWEU, het in het gemeenschapsrecht neergelegde rechtszekerheidsbeginsel en de rechtspraak van het Hof aldus worden uitgelegd dat zij zich verzetten tegen een regeling zoals

artikel 21, lid 2, van Legea nr. 554/2004, volgens welke alleen nationale rechterlijke beslissingen in bestuursrechtelijke geschillen kunnen worden herzien bij schending van het beginsel van voorrang van het gemeenschapsrecht, en niet nationale rechterlijke beslissingen in andere dan **[OR. 6]** bestuursrechtelijke geschillen (civielrechtelijke, strafrechtelijke) bij schending van dat beginsel van voorrang van het gemeenschapsrecht door laatstgenoemde beslissingen?

OM DIE REDENEN

IN NAAM DER WET

wordt verzoekers (omissis) vordering toegewezen, en

wordt het Hof geadieerd.

(omissis)